

Öğretmenlerin Mesleki İmaj Ölçeği

Occupational Image Scale of Teachers

Birsen Bağçeci*
Gaziantep Üniversitesi
Bayram Çetin**
Gaziantep Üniversitesi
Serkan Ünsal***
Gaziantep Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin mesleki imajlarının öğretmenler tarafından nasıl algılandığını ortaya koymaya yönelik bir ölçek çalışmasıdır. Araştırmanın örneklemini Kahramanmaraş'taki farklı okul türlerinde görev yapan 254 öğretmen oluşturmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi amacıyla yapılan çalışmalar, öğretmenlik mesleği imaj ölçeğinin 31 maddeden oluşan geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla yapılan açımlayıcı faktör analizi üç alt boyutu olduğunu ortaya koymaktadır. Birinci faktör toplam varyansın %20.87, ikinci faktör toplam varyansın, %13.32 üçüncü faktör ise toplam varyansın %5.11 açıklamaktadır. Üç faktör birlikte toplam varyansın,%49.58 açıklamıştır.

Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için hesaplanan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı birinci faktör için .91, ikinci faktör için .86, üçüncü faktör için .85, ölçeğin tamamı için .92 dir. Bu bulgular öğretmenlik mesleği imaj ölçeğinden elde edilen puanların güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak, mesleki imaj ölçeğinin yüksek güvenilirlik ve geçerlik göstergelerine sahip bir ölçeğe aracı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İmaj, Mesleki imaj, Meslek, Öğretmenlik mesleği, Geçerlilik ve Güvenirlik

* Yrd.Doç.Dr., Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, bagceci@gantep.edu.tr

** Doç.Dr.,Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, bcetin@gantep.edu.tr

*** Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Doktora öğrencisi, serkan-unsal09@hotmail.com

Abstract

This study is a scale study which puts forth how the teachers' occupational image is perceived by teachers. The sample of the study consists of 254 teachers who fulfil their jobs in different kinds of schools in Kahramanmaraş. Studies which are made in order to improve the scale have indicated that occupational image scale is a valid and reliable scale made up of 31 items. Exploratory factor analysis that is made in order to determine the structure validity of the scale reveals that there are 3 sub-dimensions of the analysis. It explains the %20.87 of first factor total variance, %13.32 of the second factor total variance, and %5.11 of the third factor total variance. Three factors together have indicated % 49.58 of total variance.

Cronbach Alpha coefficient reliability that is scored to determine the reliability of the scale is .91 for the first factor, .86 for the second factor, .85 for the third factor, .92 for the whole scale. These findings have shown that the reliability of the points which are obtained from occupational image scale is high. As a result, it has been concluded that occupational image scale is an assessment scale which has high validity and reliability signs.

Key Words :Image, occupational image, occupation, validity and reliability.

I.GİRİŞ

Öğretmenler, eğitim sisteminin en temel ve en önemli ögesidir. Bir ülkenin kalkınmasında, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, toplumdaki huzur ve sosyal barışın sağlanmasında, bireylerin sosyalleşmesinde ve toplumsal hayata hazırlanmasında, siyasal bir bilincin oluşmasında toplumun kültür ve değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında, bireylerin kendini gerçekleştirmesinde öğretmenler başrol oynamaktadır(Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005).

Öğretmenlik dünyanın her yerinde, milletin geleceğini, inşa eden belki de en önemli ve en onurlu bir mesleğin adıdır. Toplumda telkin gücü en fazla olan öğretmenler, etrafındaki binlerce, hatta milyonlarca genç beynin şekillenmesinin, onlara daima bir şeyler öğretmenin, ve örnek bir insan olmak gibi, sorumluluğun sahibidir(Kıroğlu ve Elma,2009:277).

İnsanlarla ilişkiler yönünden öğretmenlik, diğer bazı mesleklerden farklı olarak geniş bir insan kesimiyle ilişki ve etkileşim içinde yerine getirilen bir meslektir. Öğretmenlik, sadece okul ve sınıf ortamında öğrencilerle değil, okul dışında veliler ve toplumla da iç içe olan bir meslektir (Çelikten, Şanal ve Yeni,2005).

Özellikle günümüzdeki mesleklerin başarısı, çalışanların teknik bilgisi ve yetenekleri kadar imajlarına da bağlıdır. Özellikle kamu hizmeti veren mesleklerin iyi bir profesyonel imaja sahip olması gerekmektedir. Öğretmenlik mesleğinin doğrudan öğrencilere, dolaylı olarak da toplumun tamamına hitap eden bir meslek olduğunu düşündüğümüzde, öğretmenlik mesleğinin imajı daha fazla önem kazanmaktadır.

Mesleki imaj her meslek için önemli bir değerdir. Toplumun büyük bir kesimine eğitim ve öğretim hizmeti sunan öğretmenlik mesleği halkın(toplumun) gözünde olumlu bir imaja sahip olmak zorundadır. Görevlerini başarılı bir şekilde yerine getirme amacıyla olan kurumların toplumda iyi bir imaja sahip olmaları büyük önem taşır. İyi bir imaja sahip olan kurumlar işlerini yapmakta daha başarılı olurlar.

Öğretmenlerin toplumun, bireyin ve devletin beklentilere cevap verebileceği yeterliliğe sahip olması onların bir meslek elemanı olarak, çeşitli boyutlarda incelenmesi ve tanıtılmasını gerekli kılmaktadır. Mesleki imaj ölçeği sayesinde meslekle ilgili yanlış anlaşılımlar da önlenecek ve insanların öğretmenlik mesleğini daha iyi ve adil bir şekilde değerlendirmelerine yardımcı olacaktır. Bu araştırma neticesinde, öğretmenlik mesleğinin imajının nasıl olduğuna dair öğretmenlerde bir farkındalık oluşturmak hedeflenmektedir.

Kamu kurumları hizmetlerini yürütürken, özel sektördeki gibi bir rekabet ortamında çalışmamaktadır. Eğer kamu kurumları buna ilave olarak kalite ve hizmet bilinci içerisinde değillerse, halkı memnun etmeleri ve iyi bir imaj kazanmaları zorlaşmaktadır. Bu şekilde ortaya çıkan kötü imaj düzeltilmezse, yapılmakta olan işin kalitesi giderek azalmakta ve memnuniyetsizlik artmaktadır. Bu yüzden Türkiye’de, özellikle kamu kurumlarının imajlarının ölçülmesine ve bu imajların güçlendirilmesine yönelik çalışmalara şiddetle ihtiyaç vardır.(Taslak ve Akin,2005:264).

Öğretmenlik mesleğinin imaj ölçeğini oluşturmadaki temel amaçlardan biri mesleğin imajının mesleği oluşturan insanlar tarafından nasıl algılandıkları, meslekleriyle ilgili algılarındaki düşüncelerinin ne olduğunu ortaya koymaktır. Ortaya çıkan sonuçlar göz önünde bulundurularak, öğretmenlerin kendileriyle ilgili bazı değişiklikler yapmasını, başkalarının öğretmenlik mesleğini doğru ve gerçekçi olarak algılamalarını sağlayacaktır.

Mesleğin imajının oluşmasında meslek çalışanlarının tutum ve davranışları, başarıları, iletişim biçimleri önemli ölçüde rol oynamaktadır. Mesleki imaj ölçeği sayesinde, öğretmenler nasıl konuşursa, nasıl görünürlerse, nasıl davranırlarsa, nasıl iletişim kurarlarsa mesleki imajlarına olumlu katkıda bulunacağını öğrenmeleri açısından yararlı olacaktır. Mesleki imajda önemli olan şey iletişimin tüm kanallarını doğru ve etkili bir şekilde kullanarak mesleğin imajını doğru ve etkileyici bir şekilde sunmaktır.

Başkalarının kafasındaki meslek imajını biçimlendirmenin ilk yolu, mesleği icra edenler tarafından mesleğin imajının nasıl algılandığını anlamak ve ölçmektir. Bu ölçek çalışmasının öğretmenlik mesleğinin imajına yönelik özgün bir çalışma niteliği taşıyacağı varsayılmaktadır. Bu konuyla ilgili alan taraması yapıldığında,

öğretmenlik mesleğinin statüsü, yeterlilikleri, nitelikleri ve ideal öğretmenin özellikleri gibi konularda çalışmalar yapılmıştır. Ancak öğretmenlik mesleğinin imajına yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır.

II. TEORİK ÇERÇEVE

İmaj kavramı genel bir tanımlamayla, herhangi bir kişi, kuruluş, meslek ya da durum hakkında tüm görüşlerin toplamıdır (Peltekoğlu, 1997, s. 125'den akt. Bakan, 2005,10).

İmaj, bir nesnenin zihindeki nispi konumunu göstermektedir. Bir nesnenin diğerine göre daha güzel, daha iyi olarak değerlendirilmesi o nesnenin imajını ifade etmektedir. Bu nispi değerlendirmelerin temelinde tutumlar yatmaktadır. Olaylar ve nesnelere karşısında geliştirilen tutumların birleştirilmesiyle imaj oluşmaktadır (Özdemir, 2009:180).

Özellikle 1980 sonrasında popüler hale gelen imaj kavramına dair çeşitli tanımlamalar şu şekilde bir araya getirilmiştir: imaj, kendini "gerçekte hiç olmayacağı kadar iyi göstermek" değil, kendini iletişimin tüm imkânlarını kullanarak olabildiğince doğru ve etkileyici bir şekilde ifade etmektir. İmaj basit bir "süsleme süreci" değil işimizi iyi yapmanın, yaptığımız işlerin daha iyi sunmanın ve bunları yaparken insanlar üzerinde olumlu bir izlenim bırakabilmektir (Bahceci, 2009, 12).

Kişi ve kurumlar, insanlar üzerinde belli bir imaj oluşturduğundan, imaj, bir şeyin nasıl bilindiği, insanlar tarafından nasıl açıklanıp hatırlandığı ve kendisiyle nasıl bağ kurulduğuyla ilgilidir (Robins, 1999, s. 21'den akt. Taşkın,2005:2). Kişinin kıyafetleri, tavırları, konuşma tarzını, duruşu ve o kişiyle ilgili gördüğümüz duyduğumuz herhangi bir şey o kişi ve mesleği hakkında yargılarda bulunmamızı sağlar.

Bir kişi ya da kurumun, diğer bir kişi ya da kurumların zihninde isteyerek ya da istemeyerek bırakmış olduğu, sunulan hizmetle ilgili personel, kullanılan araç gereçler ve çevresi hakkındaki fikirler, anlayış ve değerler şeklinde ifade edilebilmektedir(Gümüş, 1997: 124'den akt. Örer,2006, 3).

Mesleki imaj, bir insanın meslek hakkında sahip olduğu inançları, fikirleri ve izlenimleridir. Meslek imaj, bir meslek hakkında halkın kafasında oluşan izlenimlerin tümüdür. Bir mesleki imajı belirleyen doğrudan ve dolaylı birçok faktörler vardır. Bunlar mesleğin başarısı, halkla ilişkiler çalışmaları, çok farklı iletişim kanal ve süreçlerinden elde edilen bilgi ve veriler medya ve kültürel etkenler olduğu gibi birde o mesleği icra edenlerin tutum ve davranışları da etkili olmaktadır(Örer, 2006).

Mesleki imaj, bir insanın meslek hakkında sahip olduğu inançları, fikirleri ve izlenimleridir. Bir mesleki imajı belirleyen doğrudan ve dolaylı birçok faktörler

vardır. Bunlar mesleğin başarısı, medya olduğu gibi birde o mesleği icra edenlerin tutum ve davranışları da etkili olmaktadır.

Mesleki imaj iç ve dış paydaşların örgütle ilgili algılamalarından teşekkül etmektedir. Mesleki imaj meslek çalışanları ile mesleğin hizmet sunduğu kesimin mesleğe ilişkin düşünce, bilgi ve duygusal tepkileridir. İmaj iç paydaşlar(çalışanlar),dış paydaşlar medya toplum sivil toplum örgütleri ve kanaat önderlerinin meslek hakkında düşünceleridir. Olumlu bir mesleki imaj mesleğe güvenirlilik ve yeterlilik kazandırırken çalışanlara da öz güven ve mesleki doyum sağlar (Karaköse, 2007)

Bir mesleğin imajının oluşmasında birçok etkenler bulunmaktadır. Bu etkenler, sosyo-kültürel, bürokratik etkenler olduğu gibi o mesleği gerçekleştiren insanların hissettikleri, giyimleri, makyajları, iletişim biçimleri ya da çalıştığımız mekânlar bir bütün olarak mesleğin imajını oluşturan etmenlerdir.

Kurum/kuruluş ve mesleklerinin çevreleri tarafından nasıl tanındıklarına veya algılandıklarına ilişkin yargılar çoğu zaman kurumda çalışanların oluşturduğu izlenimlerden kaynaklanabilir. Çalışanların bağlı buldukları kurumlardaki performansları meslek imajına katkıları olumlu veya olumsuz yönde gerçekleşebilir.

Çünkü insanlar bir mesleğin imajıyla ilgili değerlendirme yaparken, mesleği yürüten insanların görünüşü, konuşma ve davranışları, giyim, kuşamları, başarıları göz önünde bulundurarak değerlendirme yaparlar. Sadece nasıl göründüğümüz değil, nasıl davrandığımız, nasıl konuştuğumuz, beden dilimizi nasıl kullandığımızda, tüm bunlar karşımızdaki kişilere gönderdiğimiz bir mesajdır. Bu mesajların neticesinde mesleki imaj oluşmaktadır.

İnsanlar bir meslekle ilgili değer yargısında bulunurken, kişisel deneyimlerinden, medyanın yayınlarından, çevrenin anlattıklarından yola çıkarak değer yargısında bulunurlar. Bireyler herhangi bir meslek üyesinde gördükleri veya yaşadıkları bir deneyimden yola çıkarak o meslek ve üyeleri hakkında bir sonuca vararak imaj oluşturmaktadırlar(Çınar ve Demir, 2000, 25).

Meslek ise belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları benimsenmiş iş.(TDK). Meslek belirli düzeyde beceri, teorik bilgi, eğitim ve diploma gerektiren, niteliği toplumdan topluma değişmekle beraber, statü, prestij ve gelir kazandıran, iş olarak tanımlanır(Demir ve Acar,1996, 155).

Tüm dünyada meslek olarak kabul edilen, işlerin meslek olarak kabul edilmesinin bir takım ölçütleri vardır.

1-O işi yapan, kişinin özel bilgi ve becerilere sahip olması ve bunun içinde belli bir eğitim sürecinden geçmesi gerekmektedir.

2-Mesleki kültüre sahip olma, mesleki kültür, üyelerin paylaştığı, duyguları, normları, etkileşimleri etkinlikleri ve beklentileri, gizli sayıtlıları, inançları, tutumları ve değerleri içermektedir.

3- Toplumca ve devletçe, meslek olarak, tanınma ve kabul görme. Bir uğraş alanının meslek sayılabilmesi için toplumca meslek olarak, kabul edilmesi gerekmektedir. Toplum tarafından, meslek olarak kabul edilme, mesleğin hizmet alanının, toplumca bilinmesi ve hizmetin o meslek elamanından karşılanmasının önemsenmesidir(Saylan,2007:314).

Bilimsel kuramlara dayalı bilgi temeline sahip olma, yeterlilik belgesi gerektirme, işbaşında eğitim sunma, mesleki gelişimin sürekliliğini sağlama, uzmanlaşma, mesleki özerklik ve yetki, gelir sağlama, meslek örgütüne sahip olma, ve etik ilkeleri benimseme, meslekleşme ölçütleri olarak değerlendirmektedir(Şahin,2006).

Bir yaşamsal etkinlik olgusu olan meslek, toplumsal, kültürel ve ekonomik yapının ve teknolojinin gerektirdiği bir iş bölümü sonucu ortaya çıkar. Çağdaş toplumlarda, belirli diploma gerektiren profesyonel bir uğraş niteliği kazanır. Bu olgu diğer çoğu meslekler gibi öğretmenlik mesleği için de geçerlidir. Günümüzde öğretmen, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri kazandıran yüksek öğrenimi bitirerek aldığı diplomayla öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş olan kimsedir (Karaman, 2008, 16).

Öğretmenlik mesleği denilince öğretmenin geçimini sağlamak için yaptığı, sürekli öğretim işi veya öğretmen görevi anlaşılmaktadır(Saylan, 2007, 3). İnsanlık tarihine bakıldığında, öğretmenlik mesleğinin öneminin ve fonksiyonunun her geçen gün biraz daha arttığı görülmektedir. Çağımızda teknolojinin öğretim araçlarının şaşırtıcı ölçüde gelişmesi, öğrenme-öğretmen sürecini kolaylaştırıcı yeni tekniklerin ortaya çıkması, öğretmen merkezli bir eğitim anlayışından öğrenen merkezli bir eğitim anlayışına geçilmesi gibi birçok değişiklikler, öğretmenlik mesleğinin önemi azaltmamıştır. Aksine öğretmenlik mesleği daha profesyonel, daha teknik, daha nitelikli bir meslek halini almıştır.

Eğitim sisteminin en önemli unsuru öğretmendir. Eğitim sisteminin başarısı, temelde sistemi uygulayacak olan öğretmenlerin başarısına bağlıdır. Çünkü hiçbir eğitim modeli o modeli işletecek olan personelin niteliğinin üzerinde hizmet üretmez ve üretmesi düşünülemez. Bundan dolayıdır ki, bir eğitim, sistemi ancak içindeki öğretmenleri kadar iyidir (Karaman, 2008, 16).

III.YÖNTEM

A.Geçerlik çalışmaları

Geçerlik, testin bireyin ölçülmek istenen özelliğini diğer özellikleriyle karıştırmadan ne derece doğru ölçtüğüyle ilgilidir. Geçerlik, test puanlarının anlamlılığına ve kullanılabilirliğine ilişkin kanıtlar toplanmasını gerektirir. Bir ölçme

aracının geçerliğini incelemeye kapsam bağlantılı geçerlik, ölçüt bağlantılı geçerlik, yapı bağlantılı geçerlik ve görünüş geçerliği kullanılabilir (Büyüköztürk, 2006).

Bu ölçme aracının geçerliğinin test edilmesinde kapsam, yapı ve görünüş geçerliği kullanılmıştır.

1.Kapsam geçerliği

Kapsam geçerliğini test etmede kullanılan mantıksal yollardan biri uzman görüşüne başvurmaktır (Büyüköztürk, 2008). Bu doğrultuda EPÖ alanında doktora eğitimine devam eden üç öğrenciye EPÖ ve ölçme değerlendirme alanında uzman iki öğretim üyesinden hazırlanan maddeleri eleştirmeleri, maddelere ekleme ve çıkarma yapmaları istenmiştir. En son aşamada, 2 Türkçe öğretmeninden maddelerin imlâ, noktalama ve anlatım açısından değerlendirmeleri istenmiştir.

2.Uygulama

Uygulamaya ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne araştırmanın süreç ve kapsamının açıklandığı yazılı bir talep ve izin başvurusunda bulunulmuştur. Başvuru kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden araştırmanın gönüllülük esasına dayalı olarak yürütülebilmesine ilişkin yazılı izin alınmıştır. Farklı okul türlerine gidilerek öncelikle yöneticilere ve ardından öğretmenlere gerçekleştirilecek uygulamanın amacı ve süreci hakkında bilgi verilmiştir. Uygulama verilerinin toplandığı okullara ait betimleyici veriler Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo1. Uygulama yapılan gruba ilişkin betimsel veriler

Mesleki Durum	N	%	Cinsiyet	N	%
Sınıf öğretmeni	57	22	Erkek	160	63
Ana sınıfı	17	7	Bayan	93	37
İlköğretim Branş	55	22			
Ortaöğretim Branş	124	49			
Toplam	253	100	Toplam	253	100

Araştırmamıza katılan 253 öğretmenin 160'ı erkek, 93'ü bayan, mesleki durumları ise 57'si sınıf öğretmeni, 17'si anasınıfı, 55' ilköğretim branş, 124'ü ise orta öğretim branş öğretmeninden oluşmaktadır.

3.Yapı geçerliliğine ilişkin faktör analizi bulguları

Yapı geçerliliği, testin ölçülmek istenen davranış bağlamında soyut bir kavramı (faktörü) doğru bir şekilde ölçebilme derecesini gösterir. Yapı geçerliliği bir başka anlatımla, testten elde edilen puanların test ile ölçülmek istenen kavramın (yapının) gerçekte ne derece ölçülebildiği ile ilgilidir (Büyüköztürk, 2008:169) Yapı geçerliliğini incelemek amacıyla, faktör analizi yöntemi kullanılmıştır

Faktör analizi birbiriyle ilişkili çok sayıdaki değişkeni az sayıda anlamlı ve birbirinden bağımsız faktörler haline getiren ve yaygın olarak kullanılan çok değişkenli istatistik tekniklerinden biridir(Kalaycı, 2005: 321).Faktör analizi aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamaya amaçlayan bir istatistiksel tekniktir (Büyüköztürk, 2008:123).

Öğretmenlik mesleği imaj ölçeğinin yapı geçerliliğinin incelenmesi amacıyla açımlayıcı faktör analizine başvurulmuştur. Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmede; ölçeğin faktör yapısını ortaya çıkartmak için açımlayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Bu faktör analizinden önce verilerin faktör analizine uygunluğunun belirlenmesi amacıyla Kaiser Meyer Olkin (KMO)katsayısı hesaplanmış, Bartlett's Sphericity test uygulanmıştır.

Kaiser Meyer Olkin testi faktör analizi yapmak için örneklemin yeterli olup olmadığını göstermektedir. Bartlett's Sphericity testi ise değişkenler arasında faktör analizi yapabilecek güçte bir ilişki olup olmadığını göstermektedir (İslamoğlu, 2011: 244).

Yapılan KMO testinde bulunan, 0.909, değeri örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu göstermektedir. Bu değer bazı yazarlara göre, 0,50 üzerinde bazı yazarlara göre ise 0.60 üzerinde olması gerekir. Bartlett's Sphericity testi değeri de değişkenler arasında faktör analizi yapılabilir bir ilişkinin olduğunu göstermektedir ($p < 0.05$).

Temel bileşenler analizi ve varimax dik döndürme tekniği kullanılarak yapılan faktör analizi sonucunda, ölçeğin öz değeri 1'den büyük olan üç faktör altında toplandığı görülmüştür. Bu faktörler sosyal boyut, iletişim ve genel görünüm olmak üzere adlandırılmıştır. Birinci faktör toplam varyansın %20.87, ikinci faktör toplam varyansın, %13.32 üçüncü faktör ise toplam varyansın %5.11 açıklamaktadır. Üç faktör birlikte toplam varyansın,%49.58 açıklamıştır.

Tablo 2. Döndürülmüş Faktör Yükleri

Maddeler	Boyutlar		
	1-İletişim	2-Genel Görünüm	3- Sosyal Boyut
Soru20	.769	-.041	.160
Soru22	.760	.003	.248
Soru21	.751	.042	.117
Soru24	.710	.037	.232
Soru18	.698	.106	.165
Soru17	.697	.070	.143
Soru23	.679	.023	.338
Soru19	.656	.215	.170
Soru16	.644	.060	.123
Soru27	.543	.037	.476
Soru35	.540	.215	.444
Soru26	.524	-.169	.342
Soru36	.487	.231	.412
Soru9	.068	.744	.009
Soru8	.002	.729	.069
Soru14	.094	.720	.201
Soru13	-.045	.713	.134
Soru6	.007	.710	.131
Soru15	.129	.600	.134
Soru7	.070	.578	-.004
Soru11	.019	.573	.085
Soru12	.052	.569	.227
Soru10	.073	.563	-.026
Soru32	.217	.114	.786
Soru31	.268	.078	.743
Soru30	.276	.110	.642
Soru33	.060	.187	.600
Soru29	.354	.198	.582
Soru28	.319	.129	.527
Soru34	.481	.097	.496
Soru37	.392	.076	.495

Yaptığımız temel bileşenler analizi neticesinde, elde ettiğimiz döndürülmüş faktör yükleri matrisine bakacak olursak birinci faktör altında 13 madde, ikinci faktör altında 10 madde, üçüncü faktör altında ise 8 madde yer aldığını görmekteyiz. Bir madde hangi faktör altında mutlak değer olarak, büyük ağırlığa

sahipse, o değişken o faktörle yakın ilişki içerisinde demektir.(kalaycı, 330) Faktör ağırlıklarının oranının ne olduğu konusunda uzlaşmış bir kriter olmamakla beraber bu çalışmada kriter, 0.45 olarak benimsenmiştir.

Faktörlere maddelerin içerikleri dikkate alınarak isim verilmeye çalışılmıştır. İlk faktörde yer alan maddelerin tümüne iletişim, ikinci faktörlerde yer alan maddelerin tümüne sosyal boyut, üçüncü faktörde yer alan maddelerin tümüne ise genel görünüm olarak isimlendirilmiştir.

b.Güvenirlilik çalışması

Güvenirlilik çalışması yapılırken, iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenirlilikleri kullanılmıştır. İç tutarlılık katsayısı maddeler arasındaki ilişkilere bağlı bir güvenirlilik değeridir. Cronbach'Alpha iç tutarlılık katsayısı aynı faktör altındaki soruların toplamdaki güvenirlilik seviyesini göstermektedir. İç tutarlılık katsayısı 0.70 ve üstü olduğu durumlarda ölçeğin yeterli güvenirlilikte olduğu kabul edilebilir. Ancak soru sayısının az olduğu durumlarda bu sınır, 0.60 değeri ve üstü olarak kabul edilir (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2006, 89).

Ölçeğin güvenirliliğini belirlemek için hesaplanan içtutarlılık katsayısı birinci faktör için .91, ikinci faktör için .86, üçüncü faktör için .85, ölçeğin tamamı için .91 bulunmuştur. Bu bulgular öğretmenlik mesleği imaj ölçeğinden elde edilen puanların güvenirliliğinin yüksek olduğunu göstermiştir.

Tablo 3. Öğretmenlik İmaj Ölçeği'nin Alt Boyutlarına İlişkin İç Tutarlılık ve Test- Tekrar Test Güvenirlilik Katsayısı

	İç tutarlılık	Tets-tekrar test	Madde sayısı
Testin Bütünü	.916	.922	31
İletişim	.905	.894	13
Sosyal	.855	.859	10
Genel Görünüm	.850	.868	8

Test- tekrar test güvenirlilik katsayısının ise; iletişim boyutu için .89, sosyal boyut için .85, genel görünüm boyutu için .86 olduğu görülmektedir. Hesaplanan bu değerler hem test puanlarının kararlılığını hem de ölçülen özellikte iki uygulama arasındaki zamanda fazla değişme olmadığını göstermektedir.

IV.SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin mesleki imajlarının öğretmenler tarafından nasıl algılandığını ortaya koymaya yönelik bir ölçek çalışmasıdır. Ölçeğin geliştirilmesi amacıyla yapılan çalışmalar, öğretmenlik mesleği imaj ölçeğinin 31 maddeden oluşan geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla yapılan açımlayıcı faktör analizi üç alt boyutu olduğunu ortaya koymaktadır. Birinci faktör toplam varyansın %20.872, ikinci faktör toplam varyansın, %13.32 üçüncü faktör ise toplam varyansın %5,108 açıklamaktadır. Üç faktör birlikte toplam varyansın,%49.58 açıklamıştır.

Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için hesaplanan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı birinci faktör için .91, ikinci faktör için .86, üçüncü faktör için .85, ölçeğin tamamı için .92 dir. Bu bulgular öğretmenlik mesleği imaj ölçeğinden elde edilen puanların güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermiştir.

Öğretmenlerin mesleki imajlarına yönelik, veli, öğrenci ve diğer meslek gruplarının düşüncelerini belirlemeye yönelik çalışmalar için kullanılacak geçerli ve güvenilirliği yüksek bir ölçektir. Aynı zamanda bu ölçek öğretmenlerin meslek imajı hakkındaki düşüncelerinin hangi değişkenlere bağlı olduğunu belirlemek amacıyla da kullanılabilir. Günümüz dünyasında imajın önemini hiçbir kurum göz ardı edemez. Türkiye’de kamu çalışanlarının özellikle toplum tarafından sürekli konuşulan öğretmenlik mesleğinin imajı konusunda yapılacak çalışmalar büyük bir önem taşıyacaktır. Bütün bu çalışmalar neticesinde, öğretmenlik mesleğinin imajı konusunda daha kapsamlı bilgiler elde edilebilir.

Kaynakça

Bakan, O. (2005). Kurumsal İmaj. Konya: Tablet Kitabevi.

Bahçeci, M.(2009). *Velilerin okul imajına ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analiz El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Demir, Ö, Acar, M. (1996). *Sosyal bilimler sözlüğü*. Ankara: Vadi Yayınları

İslamoğlu,A.H.(2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta Yayınları.

K, Kiroğlu.,C, Elma.(2009). *Eğitim bilimlerine giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Kalaycı, Ş ve Diğerleri, (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*, Ankara: Asil Yayın

Örer, L. (2006). *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin kurumsal imajının öğrenciler açısından ölçülmesi üzerine bir alan çalışması*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, K.Maraş.

M, Çelikten. M, Şanal. Y, Yeni. (2005). *Yeni öğretmenlik mesleği ve özellikleri*. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı:19, 207-237

N, Saylan.(2007). *Eğitim bilimlerine giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

N, Karaman.(2008).*Öğretmenlerin mesleklerini algılama biçimleri ve gelecekte beklenenleri*. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Edirne

Sipahi, B. E, Yurtkoru. Ve Çinko, M.(2006) *Sosyal bilimlerde SPSS'le analizi*, İstanbul: Beta Yayınları.

S. Taslak, M, Akın(2005) . Örgüt İmajı Üzerinde Etkili Olan Faktörlere Yönelik Bir Araştırma:Yozgat İli Emniyet Müdürlüğü Örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı :19, 263-294

Şahin, A.E.(2006). *Meslek ve Öğretmenlik*,(Ed.Veyssel Sönmez). Eğitim Bilimine Giriş, Ankara: Anı Yayıncılık

Ş, Özdemir.(2009). Doktorların Toplumsal İmajı Afyon İlinde Bir Araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 11 Sayı:1, 179-191

Ş.Çınar. , Y, Demir.(2009) Toplumdaki Hemşirelik İmajı: Bir Ölçek Geliştirme. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*,12: 2, 24-33 T.d.k. 10 Mayıs 2012 tarihinde, www.tdk.gov.tr/ adresinden erişildi.

T, Karaköse.(2007).Örgütlerde İtibar Yönetimi. *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E- Dergi*, Sayı 11, Issn:1694-528x

Introduction

School teaching, different from other occupations, is an occupation which is in interaction with a wide variety of people in terms of human relations. School teaching; is not only a job that is engaged just within the school atmosphere and students but also it is engaged with parents and community outside the school. (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005)

Especially, the success of the occupations nowadays depends upon the image of the employees as well as their technical knowledge and skills. Especially the occupations that provide public service need to have a good professional image. When we consider this, school teaching addresses the students

directly and the whole society indirectly, the image of school teaching becomes more crucial.

Occupational image is an important value for all types of occupations. School teaching that provides educational services to a wide range of society has to have a positive image in the public eye. It is so important for the institutions in the aim of completing their tasks successfully as to have a good image in the public eye. The institutions that have a positive image are more successful at fulfilling their jobs.

Teachers' having the competence which can fulfil the expectations of society, individuals and government makes it necessary to examine and introduce them in several dimensions as a member of profession. Owing to the occupational image scale, the misunderstandings about this job are going to be prevented and it is going to help people to appreciate this occupation in a better and fairer way. As a result of this investigation, it is intended to constitute awareness on teachers about how the image of school teaching is as an occupation.

The public utilities, while carrying out their services are not working in a competitive environment just as in the private sector. Additionally, if the public utilities are not quality and mission conscious, it gets hard to satisfy the society and have a positive image. If the negative image that was gained in this way is not reclaimed, the quality of the task decreases gradually and the dissatisfaction increases. Therefore it is urgently needed to evaluate the images of public institutions and to make studies that are oriented to strengthen those images in Turkey. (Taslak ve Akın, 2005: 264).

One of the basic aims to constitute a occupational image scale is to put forth the perception of people who fulfil the image of their own occupation as a teacher and to find out what their imaginative thoughts about themselves and it will help others to perceive the teaching occupation realistically and truly.

There are lots of factors in the constitution of the image of an occupation. These factors can be socio-cultural and bureaucratic as well as the feelings, clothing, make-up of the people , the way they communicate , or the atmosphere they are working at, and these are the building up elements of an occupation as a whole.

Method

160 out of 253 teachers that participated in our research are men, 93 of them are women. Their professional status is as: 57 of them are class teachers, 17 of them are kindergarten teachers, 55 of them are primary school in-field-teachers, and 124 of them are secondary education in-field-teachers.

Validity is related to what extent a test can evaluate correctly an individual's qualifications that are demanded to be evaluated without confusing them with his other qualifications. Validity requires gathering evidences that are related to the relevance and suitability of test marks. While examining the validity of an assessment instrument, content related validity, criterion related validity; structure related validity and configuration validity can be used. (Büyüköztürk, 2006). The content, structure and configuration validities are used in the validity testing process of this assessment instrument. In order to examine the structure validity of the study, factor analysis method was used.

Factor analysis is one of the multivariate, statistical techniques which is used widespread and converts numerous interrelated variables into a small number of significant and independent factors. (Kalaycı, 2005: 321). Factor analysis is a statistical technique which aims to gather the variables evaluating the same structure or quality and to explain the scale with a small number of factors. (Büyüköztürk, 2008 : 123).

So as to examine the structure validity of the occupational image scale, exploratory factor analysis was preferred. While testing the structure validity of the scale to reveal the factor structure, exploratory factor analysis was used. Before this factor analysis, in order to determine the relevancy of the data for the factor analysis, the coefficient of Kaiser Meyer Olkin (KMO) was calculated, and Bartlett's Sphericity test was applied.

During the reliability study, the model of Alpha is used. Cronbach Alpha is the coherence value between the questions that are depended on the correlation. Cronbach Alpha value indicates the total reliability level of sub-factor items. It is assumed that the scale is reliable when Cronbach Alpha value is .70 or over. However, when the number of the items is fewer, this limit is accepted as .60 or over. (Sipahi, Yurtkoru,Çinko, 2006:89)

Conclusion

This study is a scale study which puts forth how the teachers' occupational image is perceived by teachers. Studies which are made in order to improve the scale have indicated that occupational image scale is a valid and reliable scale made up of 31 items. Exploratory factor analysis that is made in order to determine the structure validity of the scale reveals that there are 3 sub-dimensions of the analysis. It explains the %20.872 of first factor total variance, %13.323 of the second factor total variance, and %5.108 of the third factor total variance. Three factors together have indicated % 49.576 of total variance.

Cronbach Alpha coefficient reliability that is applied to determine the reliability of the scale is .91 for the first factor, .86 for the second factor, .85 for the third factor, .92 for the whole scale. These findings have shown that the reliability of the points which are obtained from occupational image scale is high.

This scale has high validity and reliability in terms of being able to be used in the studies of determining the attitudes of teachers' occupational images, parents, students and other occupational groups. This scale can also be used to determine the variables on which teachers' thoughts of occupational image depend. As a result of all these studies, more extensive information about occupational image might be acquired.